

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 22/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Ivana Fiačana (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **INPROTECH, spol. s r. o.**, Remeselnícka 3702/21, Michalovce, IČO 31 671 217, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Szárszoi, s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, IČO 47 236 183, v mene, ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Szárszoi, PhD., proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 22Er/334/2011 z 3. decembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 22Er/334/2011 z 3. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Sťažovateľ ďalej navrhuje zrušiť uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4Oboer/10/2021 z 28. júla 2021 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“), zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátiť vec na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde je vedené exekučné konanie sp. zn. 22 Er/334/2011 vo veci oprávneného TERNOTECH SK s. r. o., Krásno nad Kysucou 1843, IČO 48 004 821 (ďalej aj „pôvodný oprávnený“), proti sťažovateľovi ako povinnému pre vymoženie pohľadávky v sume 11 406,32 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok okresného súdu č. k. 22Cb/47/2009-334 z 20. septembra 2010. Okresný súd v predmetnom konaní 27. júla 2011 poveril vykonaním exekúcie určeného súdneho exekútora.

3. Sťažovateľ v predmetnej veci podal návrh na zastavenie exekúcie z 28. júna 2018 podľa § 61n ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, v ktorom argumentoval, že v konaní predložená zmluva o postúpení pohľadávky z 13. augusta 2015 je neplatná. Namietanú neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky odôvodnil tým, že základom exekučného titulu vymáhanej pohľadávky bola zmluva o dielo uzavretá medzi pôvodným oprávneným a zhotoviteľom, v ktorej sa pôvodný oprávnený zaviazal, že bez preukázateľného písomného súhlasu podpísaného oprávnenou osobou objednávateľa (sťažovateľa) nepostúpi z tejto zmluvy vzniknuté pohľadávky tretej osobe.

4. Na základe uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 5CbR/147/2016-92 z 21. mája 2017 bol pôvodný oprávnený zrušený bez likvidácie a dňom 5. augusta 2017 bol vymazaný z obchodného registra.

5. Napadnutým uznesením okresného súdu bol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietnutý. V jeho odôvodnení okresný súd poukázal na to, že sťažovateľ ako povinný svoje tvrdenia o absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky nielenže nepodložil žiadnymi listinnými dôkazmi, ale vo svojom návrhu na zastavenie exekúcie sa ani nezmienal o prípadnom začatí konaní, ktorého výsledkom by malo byť vyslovenie neplatnosti spomínanej zmluvy o postúpení pohľadávky. Okresný súd zároveň sťažovateľa poučil, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné.

6. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu dovolanie, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté. V odôvodnení svojho uznesenia najvyšší súd uviedol, že podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, a nie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, tak ako to predpokladá § 419 Civilného sporového poriadku. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 2. septembra 2021.

7. S odvolaním sa na § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ uviedol, že zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvodzuje od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. od doručenia uznesenia najvyššieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu okresného súdu označenému v záhlaví tohto uznesenia argumentoval tým, že

a) napadnutým uznesením okresného súdu došlo k hrubému nerešpektovaniu § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by jej postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom, pretože pohľadávka, ktorá je predmetom exekučného titulu, vznikla zo zmluvy o dielo uzavretej medzi sťažovateľom a pôvodným oprávneným, ktorá nedovoľovala postúpenie pohľadávky zhotoviteľom (pôvodným oprávneným) bez písomného súhlasu zodpovednej osoby objednávateľa (sťažovateľa) na tretie osoby;

b) v exekučnom konaní predloženú zmluvu o postúpení pohľadávky je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a v súvislosti s touto svojou

argumentáciou sťažovateľ poukázal na právne závery vyplývajúce z judikátov týkajúcich sa absolútnej neplatnosti právnych úkonov (R 46/2009, Rc 27/2007, rozsudok najvyššieho súdu č. k. 2 Obo 49/2008 zo 14. mája 2008, ako aj rozsudok najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 76/2007 z 28. januára 2009, ktorého správnosť potvrdil ústavný súd vo svojom uznesení č. k. IV. ÚS 337/2012-19 z 3. júla 2012);

c) okresný súd mal z úradnej povinnosti prihliadnúť na to, že oprávnený na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá je absolútne neplatným právnym úkonom, nemohol v predmetnom konaní nadobudnúť aktívnu legitimáciu, a preto malo byť predmetné exekučné konanie okresným súdom zastavené;

d) okresný súd s ním v predmetnom konaní nekomunikoval, rozhodol bez nariadenia pojednávania a nedal mu možnosť vyjadriť sa, pričom do e-schránky mu doručil iba uznesenie okresného súdu, v závere ktorého bolo uvedené podľa neho nesprávne poučenie o neprípustnosti podania odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu (ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zastavenie konania), a to z dôvodov uvedených v časti II tohto uznesenia.

10. Vo vzťahu k založeniu právomoci ústavného súdu na preskúmanie porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. ústavná ochrana je postavená na princípe subsidiarity (napr. IV. ÚS 115/07).

11. Podľa § 243m Exekučného poriadku sa exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2018 dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2018. Podľa § 202 Exekučného poriadku platného do 31. marca 2018 ak tento zákon neustanovuje inak, súd v exekučnom konaní rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon (ods. 3). Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné (ods. 4). Ustanovenie § 61k Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2018 týkajúce sa zastavenia konania podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania, príp. uzneseniu o zamietnutí návrhu na zastavenie konania nepripúšťa.

12. Z uvedených ustanovení Exekučného poriadku platného do 31. marca 2018 je zjavné, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ nemal k dispozícii žiadny riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok. Ústavný súd preto nemôže súhlasiť s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej napadnuté uznesenie okresného súdu obsahovalo nesprávne poučenie o možnosti podať proti nemu opravný prostriedok.

13. Podľa § 124 zákona o ústavnej súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

14. Ústavný súd konštatuje, že ustanovenie o lehote na podanie ústavnej sťažnosti je ustanovením kogentným, to znamená, že ústavný súd nemôže zmeškanie tejto lehoty odpustiť alebo ju predĺžiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 481/2011).

15. Sťažovateľ sa vyslovenia porušenia svojich ústavných práv dožadoval vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktoré podľa zistenia ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 17. decembra 2018. Posledný deň lehoty na podanie ústavnej sťažnosti bol teda 17. február 2019. Sťažovateľ však ústavnú sťažnosť podal až 29. októbra 2021, t. j. viac ako rok a osem mesiacov po uplynutí lehoty na jej podanie.

16. Sťažovateľ vo vzťahu k otázke splnenia procesnej podmienky včasnosti podania ústavnej sťažnosti svoju argumentáciu opiera o dátum doručenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o dovolaní (2. septembra 2021), od ktorého s poukazom na § 124 zákona o ústavnom súde odvodzuje dátum začatia plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

17. Podľa ústavného súdu u sťažovateľa nejde o situáciu predvídanú § 124 zákona o ústavnom súde, keďže v jeho prípade právny poriadok (pozri § 202 Exekučného poriadku v znení platnom do 31. marca 2018) vylučoval podanie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti na ústavnom súde možné prihliadať. Uvedené platí o to viac, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu (II. ÚS 198/2020).

18. Z uvedeného vyplýva, že v predmetnej veci bolo vylúčené, aby najvyšší súd posúdil prípustnosť dovolania s ohľadom na dovolacie dôvody, pretože jeho neprípustnosť bola daná *ex lege* bez ohľadu na prítomnosť dovolacích dôvodov. Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, mohol a mal vedieť, že je dovolanie v tomto prípade neprípustné, a preto bude odmietnuté bez vecného prieskumu. Teda dovolanie nebolo možné v jeho prípade považovať za účinný prostriedok nápravy. Sťažovateľ bol tak oprávnený ochranu svojich práv uplatniť ústavnou sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu priamo voči právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu, samozrejme, v lehote predpokladanej ustanovením § 124 prvou vetou zákona o ústavnom súde, plynúcej od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia.

19. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola podaná oneskorene, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní uznesením odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu